

Programma 6 Energie

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Realisatie op de beleidsprestaties voor Energie in 2020 is grotendeels doorgelopen zoals gepland.

Daarnaast vond dit jaar – zoals aangekondigd in Burap 2 2020 – een herijking plaats van de provinciale aanpak. Op basis van het Bestuursakkoord 'Samen, Slagvaardig en Slim: ons Brabant' en de ontwikkelingen in het energiedomein is binnen de doelen en strategie, zoals die eind 2018 zijn vastgelegd in de Brabantse Omgevingsvisie en de Energieagenda 2019-2030, toegewerkt naar de Uitvoeringsagenda Energie 2021-2023 'Haalbaar, betaalbaar en met draagvlak'.

Belangrijke resultaten in 2020:

- Een gezamenlijke aanbesteding voor de uitrol van publieke laadinfrastructuur werd afgerond en een nieuwe aanbesteding voor ca. 4.500 laadpalen is gepubliceerd en gegund.
  - Met de eerste industriële installatie met ijzerpoeder als circulaire brandstof waren we onderdeel van een wereldprimeur.
  - De vier Regionale Energie Strategieën (RES'en) in Noord-Brabant zijn in concept gereed.
  - In 2020 startte het Expertiseteam Warmte Noord-Brabant dat gemeenten ondersteunt bij de warmtetransitie.
  - De Raad van State stemde definitief in met aanpassingen in het plan voor de 28 windmolens aan de A16, waarmee een langdurig en participatief traject tot een einde kwam.
  - Zo slim mogelijk en kostenefficiënter gebruik maken van de (beperkt) beschikbare netcapaciteit vraagt samenwerking tussen netbeheerder, gemeenten en provincie. Vanuit Energiek Brabant onderzoeken we met gemeenten en Enexis Netbeheer binnen elke RES-regio of een gedeeld aansluitpunt kan worden gerealiseerd in relatie tot nabije zon- en windparken.
  - Begin 2020 is samen met 7 andere partners een Greendeal voor de verduurzaming van het bedrijventerrein in Waalwijk ondertekend.
  - Het Rijk keurde begin december onze aanvraag goed voor het Ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed, waarvoor we € 2 miljoen ontvangen.
  - We deden veel kennis en ervaring op met de pilots vanuit het programma Sociale Innovatie Energie dat we uitvoeren met Enpuls BV en we werken met de gelijknamige stichting door aan 'Brabant geeft Energie'. Hoewel veel zaken (aangepast) doorliepen, ondervonden ook activiteiten rond Energie de vertragende gevolgen van de corona-crisis. Hier is in Burap 2 2020 al kort aandacht besteed.
- Tot slot loopt energie als thema mee in de gezamenlijke acties in het kader van de Brabantse Corona-herstelaanpak vanuit provincie, B5- en M7 gemeenten. Zo is energiebesparing en -opwek onderwerp in de projecten rond het verduurzamen van bestaand vastgoed, waaronder scholen. Dit tegen de achtergrond van de versnellingsopgave voor circulariteit en duurzaamheid.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Versnellen van de verduurzaming van de energieopwekking

Omschrijving (toelichting)

Indicator:

- **Totale productie van hernieuwbare energie in petajoule (PJ) (verplichte indicator, bron Klimaatmonitor)**

Kwaliteit (indicator)

G

Stand van zaken

In 2018 is dat 20,524 PJ. (de cijfers voor 2019 zijn nog incompleet).

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Doorlopen ruimtelijke (vergunning)procedures op verzoek van gemeenten en/of initiatiefnemers.

Kwaliteit

In 2020 zijn er geen verzoeken bij de provincie binnen gekomen van gemeenten en/of initiatiefnemers voor het doorlopen van ruimtelijke (vergunning)procedures.

Opstellen Regionale Energie Strategieën.

2020	2021
4 concept-RES-en	4 vastgestelde RES-en

Kwaliteit

In 2020 hebben de vier RES-regio's elk een concept-RES opgesteld. In de concept-RES is de ambitie bepaald en een eerste beeld gegeven van de mogelijke uitwerking, waarbij de focus is gelegd op de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. Deze documenten vormen het vertrekpunt voor de RES 1.0 die in 2021 moet worden opgeleverd.

Verminderen broeikasgasemissies

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- **(Verplicht) Totale emissie broeikasgassen (uitgedrukt in CO₂-equivalenten) in absolute aantallen (in tonnen uitstoot) (bron Klimaatmonitor)**
- **Emissie gerelateerd aan energie: totale CO₂- emissie in absolute aantallen (in tonnen uitstoot) (bron Klimaatmonitor)**

Kwaliteit (indicator)

G

Stand van zaken

Fossiele brandstoffen leveren door CO₂-uitstoot de belangrijkste bijdrage aan de totale uitstoot van broeikasgassen. We zetten volop in op besparing en verduurzaming, want brandstoffen die je niet verbruikt leveren geen uitstoot op en duurzame energie evenmin.

Totale emissie broeikasgassen 20,19 Mton (2018), 19,07 Mton (2019, schatting).

Emissie gerelateerd aan energie 14,1 Mton (2018), 12,9 Mton (2019).

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Bevorderen energiebesparing bij bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag.

Indicator	2020	2021	2022	2023	2024
Het aandeel van bedrijven dat gecontroleerd is door de omgevingsdiensten	25%	50%	75%	100%	
Aandeel van de bedrijven dat maatregelen treft/voldoet				75%	100%

Kwaliteit

In 2020 is 25% van de energierelevante bedrijven gecontroleerd door de omgevingsdiensten. De uitvoering loopt op schema.

Mobiliteit.

Zie programma Mobiliteit m.b.t hergebruik van beton / asfalt bij provinciale infraprojecten.

We delen kennis met en faciliteren gemeenten in het realiseren van de lokale warmtetransitie.

Kwaliteit

Het Expertiseteam Warmte Noord-Brabant is operationeel. In samenwerking met Enpuls/Enexis, het expertisecentrum warmte (ECW) van het Rijk en het provinciale Sociale Innovatie Energie-programma wordt gewerkt aan interregionale kennisdeling. Inmiddels is het Expertiseteam Warmte Noord-Brabant gestart met twee community's of practice, namelijk over Warmtenetten en Participatie.

Doel is om gemeenten actief bij het Expertiseteam Warmte Noord-Brabant te betrekken en meerdere kennispartners te laten aansluiten. Ook blijven wij ons inzetten voor de verdere doorontwikkeling van het Warmtebronnenregister. Het Warmtebronnenregister geeft informatie over bijvoorbeeld de aanwezige warmtebronnen, gerealiseerde projecten en infrastructuur.

We ontwikkelen instrumentarium voor energiebesparing bij maatschappelijk vastgoed.

Kwaliteit

Voor de uitvoering van het Ontzorgingsprogramma klein maatschappelijk vastgoed zetten wij (d.m.v. rijkssubsidie) een ontzorgingsloket op. Dit loket beoogt 140 maatschappelijk vastgoedeigenaren in kleine gemeenten te ontzorgen in de verduurzaming van 210 gebouwen. Hierbij worden de eigenaar onder meer geadviseerd over mogelijke duurzaamheidsmaatregelen, financieringsconstructies en aanbesteding.

Bijdrage leveren aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur

Kwaliteit (indicator)

G

Stand van zaken

De Alliantie Energieopslag (Brainport, BOM, DIFFER, TU/e en provincie) heeft gewerkt aan de ontwikkeling en valorisatie van diverse innovatieve energieopslag technologieën. Voorbeelden zijn de demonstratie bij Bierbrouwer Bavaria dat bier produceert met ijzer poeder en de ontwikkeling van een apparaat voor CO2 afvang door start-up Carbyon.

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Realiseren van een strategisch netwerk van (semi-)publieke laadpunten.

Indicator: Minimaal 1 laadpunt per 5 elektrische personenvoertuigen (2020)

Kwaliteit

De streefwaarde is behaald. Met de proactieve strategische uitrol van laadinfrastructuur -die door Vattenfall op grond van een aanbesteding wordt gerealiseerd- tot 2024, proberen we om de verwachte sterkere groei van ev-personenauto's de komende jaren bij te houden met als doel om vast te blijven houden aan de verhouding 1:5. Dit is in lijn met het provinciaal beleid en de opgave

van het rijk om ervoor te zorgen dat laadinfra geen belemmering vormt voor de groei van het aantal EV's (bron: RVO en ministerie van I&W dec. 2020).

Stimuleren netwerksamenwerking rond en eerste uitrol van innovaties in de energie-infrastructuur.

Bijvoorbeeld rond opslag/conversie of digitalisering.

Kwaliteit

In het kader van Alliantie Energieopslag is het opzetten van verschillende samenwerkingsverbanden gestimuleerd. Bijvoorbeeld moderne efficiëntere electrolyzers maken (Dutch Electrolyzer), voor industriële energievoorziening gebruik maken van ijzerpoeder (metal fuels) en een groep die een productielijn bouwt voor het combineren van li-ion batterijen. Deze laatste zijn bijna zover dat ze deze li-ion batterijenset kunnen uitrollen op de markt.

Provinciale inkopen, infrastructuur en vastgoed verregaand circulair en energieneutraal

Kwaliteit (indicator)

G

Stand van zaken

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Mobiliteit.

Zie programma Mobiliteit m.b.t. duurzaam bouwen en beheren van provinciale infrastructuur en 100% elektrische bussen in concessies in Brabant.

Verduurzamen provinciale bedrijfshuisvesting.

Indicator: Het energielabel van de provinciale bedrijfshuisvesting is minimaal label C en waar mogelijk label A geworden in 2023.

Kwaliteit

Uitvoering ligt op koers. Streefwaarde betreft 2023.

Optreden als launching customer.

Indicator: ten minste een zichtbare techniek toegepast voor 2024

Kwaliteit

Uitvoering ligt op koers. Streefwaarde betreft 2024.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij;

Energiefonds Brabant;

Innovatiefonds Brabant;

Enexis NV / Enpuls;

Green Chemistry Campus BV;

Havenbedrijf Moerdijk.

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Toelichting op de verschillen t.o.v. de begroting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
- Bijdrage BOF2	250
- Overig	334
Totaal afwijking lasten	584

-Bijdrage BOF2 schuift door naar 2021; Conform Statenvoorstel 04/21 A BOF2: Vervolg Brabant Outcomes Fund wordt € 250.000 overgeheveld vanuit programmabudget Energie t.b.v. garantstelling BOF2

-Overig; De investeringsuitgaven zijn € 0,3 mln. lager dan begroot. Dekking vindt plaats vanuit de reserve investeringsagenda 3e tranche.

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet hoger uit.

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
- Overig	223
Totaal afwijking baten	223

Financiële gevolgen Corona.

N.v.t.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2020 oorspronkelijk	Begroting 2020 na wijzigingen	Jaarrekening 2020 realisatie	Verschil begroting - realisatie
<u>Lasten</u>				
Programma lasten	5.856	7.485	6.901	584
Toegerekende organisatiekosten	2.888	3.978	4.181	-204
totaal lasten	8.744	11.463	11.082	381
<u>Baten</u>				
totaal baten	181	2.104	2.326	223
saldo baten en lasten	-8.563	-9.359	-8.755	603